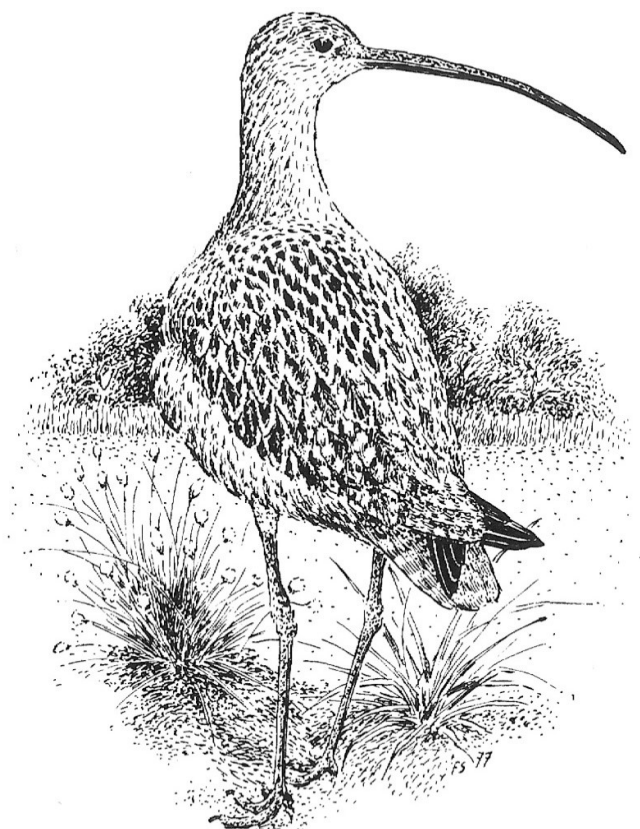

Jaarverslag 2017

Werkgroep Avifauna Drenthe

maart 2018

INHOUDSOPGAVE

	Blz.	
1	INLEIDING	1
2	DOELSTELLING WAD	1
3	WAD-ORGANISATIE	2
3.1	Medewerkers en donateurs	2
3.2	Bestuurssamenstelling	2
3.3	Financiën	3
4	BESTUURSACTIVITEITEN	4
4.1	Bestuursvergaderingen	4
5	WAD- EN SOVON PROJECTEN	5
5.1	WAD-projecten	5
5.1.1	WAD-januaritelling	5
5.2	SOVON-projecten	5
5.2.1	Ganzen & Zwanen	5
5.2.2	Midwintertelling	6
5.2.3	Landelijk soortenonderzoek broedvogels	6
5.2.4	Kolonievogels	6
5.3	Activiteiten	7
5.4	WAD-Website (www.avifaunadrenthe.nl)	7
6	PUBLICATIES	8
6.1	WAD-nieuwsbrief	8
6.2	Drentse Vogels	8
6.3	Drentse Vogelpries	9

1 INLEIDING

In dit jaarverslag zijn voor 2017 de belangrijkste activiteiten van de WAD beschreven. Het verslag is met name bedoeld voor donateurs, tellers, samenwerkingspartners en financiers van onze activiteiten.

In het jaarverslag wordt ingegaan op de doelstelling, de bestuursorganisatie, activiteiten, overleg & samenwerking, onderzoek, WAD-avonden en voorlichting en onze publicaties.

2 DOELSTELLING WAD

De Stichting Werkgroep Avifauna Drenthe is op 28 juni 1977 opgericht en heeft sindsdien gewerkt volgens de volgende doelstellingen:

1. Organiseren en stimuleren van ornithologisch veldonderzoek voor wetenschappelijke doeleinden en ten dienste van vogel- en natuurbescherming en milieubeheer, speciaal in de provincie Drenthe.
2. De resultaten van het onderzoekswerk vastleggen in publicaties.

Hiermee is de WAD vooral gericht op vogelonderzoek en minder op beschermingswerk. Dankzij het werk van de WAD kunnen uiteraard wel adviezen worden gegeven, die bij vogel- en natuurbescherming van toepassing zijn. Onderzoek wordt uitgevoerd in nauw overleg met SOVON Vogelonderzoek Nederland (hierna te noemen SOVON), de overkoepelende organisatie voor vogelonderzoek in Nederland. Naast participatie in landelijke projecten organiseert en stimuleert de WAD ook eigen 'Drentse' tellingen. De WAD stelt vogelaars in de gelegenheid om in het periodiek *Drentse Vogels* verslag te doen van hun onderzoek.

3 WAD-ORGANISATIE

Sinds de oprichting in juni 1977 drijft de WAD op de vrijwillige inzet van bestuursleden en medewerkers (tellers) en de giften van donateurs. Dankzij hun inzet heeft het vogelonderzoek in de provincie Drenthe een hoge vlucht genomen. De WAD werkt tevens als districtsraad voor Drenthe van SOVON en heeft met twee vertegenwoordigers zitting in de SOVON-ledenraad. Het werk van de WAD is financieel mogelijk door donaties en door een waarderingssubsidie van de Provincie Drenthe.

3.1 Medewerkers en donateurs

Eind 2017 werd de WAD door 149 donateurs (peildatum 31 december 2017) ondersteund. Hieronder waren 12 organisaties. De WAD heeft geen medewerkers in dienst. De bestuursleden krijgen geen vergoeding voor de werkzaamheden, die zij voor de WAD verrichten, anders dan ter vergoeding van daadwerkelijk gemaakte onkosten.

3.2 Bestuurssamenstelling

De bestuurssamenstelling is weergegeven in onderstaand overzicht.

Tabel 2.1: bestuurssamenstelling en projectcoördinatoren van de Stichting WAD

Bestuurssamenstelling	
-	Voorzitter vacant (per 2018 ingevuld door Ben van Os)
Joop Kramer	Secretaris Redactie WAD-nieuwsbrief Lid Ledenraad Sovon
Hans Olk	Bestuurslid Projectcoördinator
Eelke Schoppers	Penningmeester Lid Ledenraad Sovon
Harold Steendam	Bestuurslid Projectcoördinator
Ben van Os	Bestuurslid bestuurslid Sovon
Projectcoördinatoren	
Harold Steendam	Coördinator midwinter watervogeltelling /ganzen- en zwanentelling
Sjoerd Boonstra	Coördinator WAD januaritelling webmaster
Bert Dijkstra	Eindredacteur Drentse Vogels
Eelke Schoppers	Coördinator Drentse vogel van het jaar 2017/2018

3.3 Financiën

Dit verslag bevat als bijlage een financieel overzicht van het afgelopen jaar. Zoals in de inleiding van dit hoofdstuk al is genoemd, is het werk van de WAD mogelijk door subsidies en donaties. Jaarlijks ontvangt de WAD een waarderingssubsidie van de provincie Drenthe. Verkoop van Drentse Vogels aan niet-donateurs brengt elk jaar een gering bedrag op.

De uitgaven hebben vooral betrekking op Drentse Vogels, de portokosten hiervoor en het organiseren van de Drentse Vogelaarsdag, respectievelijk de WAD-avond.

Sinds 2016 heeft WAD een ANBI-status. Dat betekent dat donaties of giften in belastingaangifte kan worden afgetrokken onder de post schenkingen. Ook een gift uit een erfenis blijft vrij van successierecht.

Voor de volledigheid (en ten behoeve van de ANBI status) zijn hierna de benodigde gegevens van de WAD opgenomen.

ANBI-gegevens

Naam instelling:

Stichting Werkgroep Avifauna Drenthe

RSIN/fiscaal nummer: 816648682

Postadres: Doevenkamp 32, 9401 MD Assen

4 BESTUURSACTIVITEITEN

4.1 Bestuursvergaderingen

In 2017 heeft het WAD-bestuur driemaal vergaderd. Dit betrof drie reguliere bestuursvergaderingen en één werkvergadering van bestuur met de projectcoördinatoren en één met de redactie van Drentse Vogels. Hieronder zijn puntsgewijs de onderwerpen weergegeven die op de agenda hebben gestaan.

- Vaststellen van de jaarrekening 2017 en begroting 2018;
- Jaarverslag 2016;
- Overige bestuurszaken
- Voortgang van diverse WAD- en SOVON-projecten
- Overleg redactie Drentse Vogels m.b.t. nieuwe editie
- Voorbereiden en organiseren WAD avond 2017
- Driemaal WAD-nieuws en website
- Digitaliseren van het archief met vogelwaarnemingen

5 WAD- EN SOVON PROJECTEN

Bij het beschrijven van de onderzoeksprojecten is een splitsing gemaakt tussen WAD- en SOVON-projecten.

5.1 WAD-projecten

5.1.1 WAD-januaritelling

In 2005 zijn wijzigingen aangebracht in de januaritelling om meer informatie over vogels en hun winterbiotoop te verkrijgen. Deze telling is inmiddels over een periode van 5 jaar (2005-2009) verricht. Vanaf 2010 is een tweede periode van vijf jaar begonnen, die in 2015 is afgerond. In de WAD-nieuwsbrief is jaarlijks verslag gedaan van de voorlopige resultaten. De telling wordt door de WAD georganiseerd. Voor het aanleveren van de telresultaten kan gebruik worden gemaakt van de online invoermogelijkheden van Sovon.

Projectcoördinator: Sjoerd Boonstra

5.1.4. Drentse Vogel van het Jaar (middelste bonte specht)

In 2017 werden over de gehele provincie middelste bonte spechten in kaart gebracht. Deze telling naar de middelste bonte specht wordt in 2018 verder doorgezet.

Projectcoördinator: E. Schoppers

5.1.2. Klapekstertellingen

In samenwerking met waarneming.nl en SOVON Vogelonderzoek Nederland wordt jaarlijks extra aandacht gegeven aan de Klapekster. Het jaarlijks terugkerende doel is een aantalsschatting te kunnen geven van het aantal overwinterende Klapeksters in Nederland. Door middel van twee (landelijke) tellingen en aan de hand van het verzamelen van zoveel mogelijk waarnemingen wordt gepoogd het overzicht zo compleet mogelijk te maken. De telling vindt nu vooral plaats via SOVON en waarneming.nl. De WAD stimuleert deelname in Drenthe. Mede dankzij de landelijke aandacht en onze oproepen in WAD-nieuwsbrieven, worden waarnemingen vrij consequent doorgegeven.

Projectcoördinator: H. Olk

5.2 SOVON-projecten

5.2.1 Ganzen & Zwanen

De ganzen- en zwanentelling wordt landelijk gecoördineerd door SOVON. De WAD zorgt voor de regionale coördinatie. Ten opzichte van voorgaande jaren is het tellersbestand iets gestegen. In Drenthe zijn momenteel 30 vaste tellers actief, waaronder ook enkele 'oppervlaktevreter'. De belangrijkste pleisterplaatsen worden geteld. In de periode september tot en met maart wordt maandelijks (steeds

halverwege de maand) een telling georganiseerd. In enkele monitoringsgebieden (Bargerveen, Dwingelderveld, Esmeer en Leekstermeer) worden naast ganzen en zwanen ook andere watervogels geteld. Resultaten komen in de WAD-nieuwsbrief. Daarnaast krijgen de tellers elke maand een provinciale nieuwsbrief met een update van de getelde totalen. Landelijk zorgt SOVON voor de jaarlijkse verslaglegging.

Coördinator: H. Steendam

5.2.2 Midwintertelling

De Midwintertelling is de oudste watervogeltelling van Nederland. Gestart in 1966 vormt hij onderdeel van een internationale telling in grote delen van Europa en delen van Azië en Afrika. Sinds januari 1994 is er een groot aantal Drentse watervogelgebieden toegevoegd om de Drentse situatie beter in beeld te brengen. De Midwintertelling is een landelijke telling die wordt gecoördineerd door SOVON Vogelonderzoek Nederland. Als één van de twintig regio's in Nederland wordt Drenthe gecoördineerd vanuit de WAD.

Coördinator: H. Steendam

5.2.3 Landelijk soortenonderzoek broedvogels

De coördinatie van het Landelijk Soortonderzoek Broedvogels was in 2017 geheel in handen van SOVON. Districtscoördinatoren voor Drenthe vanuit SOVON zijn Arend-Jan van Dijk & Bert Dijkstra.

5.2.4 Kolonievogels

Het jaarlijks tellen van kolonievogels is een vast onderdeel van het landelijke LSB-onderzoek. De coördinatie was in 2017 geheel in handen van SOVON. Districtscoördinatoren voor Drenthe vanuit SOVON zijn Arend-Jan van Dijk & Bert Dijkstra.

5.3 Activiteiten

In 2017 vond als bijzondere activiteit door het bestuur plaats: de WAD-avond en wel op 16 november 2017 in Zeijen.

Het programma bestond uit:

- Opening;
- Terugblik 40 jaar Werkgroep Avifauna Drenthe en 30 jaar Drentse Vogels - Ben van Os
- Spannende ontwikkelingen in nieuwe Vogelatlas Drenthe. Winst of verlies? - Bert Dijkstra en Arend van Dijk
- Vogelen in twee veenkoloniale atlasblokken - Eef Arnolds

Er was een goede opkomst, zo'n 94 belangstellenden.

5.4 WAD-Website (www.avifaunadrenthe.nl)

De site is een goed communicatiemiddel naar de achterban maar ook naar anderen die minder bekend zijn met de WAD. Verder wordt de site naast de nieuwsbrief gebruikt om tellers te werven voor de lopende projecten.

Met de site worden de volgende doelstellingen nagestreefd:

1. De site is gemakkelijk toegankelijk. Zowel een willekeurige bezoeker als de fervente vogelaar moet daar informatie kunnen vinden (informatief en educatief);
2. De site vormt een visitekaartje voor de natuur in Drenthe in het algemeen en van de daar voorkomende vogels in het bijzonder;
3. De site is interactief van karakter. Naast informatie en nieuws moeten bezoekers ook zelf de gelegenheid hebben om informatie aan te leveren (nieuws, vergaderkalender, excursies) dan wel toe te voegen (waarnemingen, telgegevens).

Bezoekersaantallen: Gemiddeld ligt in 2017 het aantal bezoekers per dag op ongeveer 41. In onderstaand overzicht is dit weergegeven.

Maanden en Jaren													
	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	Totaal
2015		111	1.428	1.244	1.129	1.107	1.098	897	1.349	1.149	1.020	984	11.516
2016	1.469	1.634	1.447	1.352	1.614	1.309	1.102	1.136	1.111	1.189	1.372	1.213	15.948
2017	1.332	1.246	1.210	1.259	1.291	1.123	1.023	931	922	1.255	1.796	1.475	14.863

Gemiddeld per dag													
	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	Algemene
2015		56	46	41	36	37	35	29	45	37	34	32	37
2016	47	56	47	45	52	44	36	37	37	38	46	39	44
2017	43	45	39	42	42	37	33	30	31	40	60	48	41

6 PUBLICATIES

6.1 WAD-nieuwsbrief

In april, oktober en december 2017 verschenen WAD-nieuwsbrieven. In de nieuwsbrieven werden resultaten van tellingen teruggekoppeld naar de achterban zoals bijvoorbeeld de resultaten van watervogel- en wintertelling en de resultaten van Ganzen en Zwanen in Drenthe. Maar ook met bestuursmededelingen, informatie en overige zaken werd de nieuwsbrief gevuld.

6.2 Drentse Vogels

Het tijdschrift *Drentse vogels* verschijnt jaarlijks. De redactie bestaat uit Willem van Manen (DV30), Henk-Jan Ottens (DV31), Arend van Dijk, Rob Bijlsma en Bert Dijkstra (eindredacteur).

De uitgave van Drentse Vogels 30 (2016) en 31 (2017) zijn in 2017 verschenen.

Inhoud Drentse Vogels 30 (2016):

- Oosterhuis R. Grote Zilverreiger *Egretta alba* in De Onlanden
- Kleine j. & van Dijk A.J. Territoriale Kuifduikers *Podiceps Auritus* in het Dwingelderveld en elders in Nederland
- Klomp P. Een groeiende vogelwerkgroep
- Dijkstra B. & Dillerop R. Broedlocaties en broedsucces van urbane Scholeksters *Haematopus ostralegus* onder de loep
- Bijlsma R.G. Actieradius, voederfrequentie en nestsucces van Draaihalzen *Jynx torquilla*
- Bijlsma R.G. Over de tong en het tongelen van de Draaihals *Jynx torquilla*
- Bijlsma R.G. Jaarlijkse variatie in zangintensiteit van Fluiters *Phylloscopus sibilatrix*, en de consequenties ervan voor de trefkans (en dus: monitoring)
- Bijlsma R.G. Voederfrequentie en grootte van de prooilast van Fluiters *Phylloscopus sibilatrix* naar gelang leeftijd van de jongen
- Bijlsma R.G. Dagtrek van de Grauwe Vliegenvangers *Muscicapa striata*
- Bijlsma R.G. Uitvlieg-, slaap- en zwerfgedrag van jong Grauwe Vliegenvangers *Muscicapa striata*
- Dijk A.J. van Vijftig jaar aantalsontwikkeling van de Grauwe Klauwier *Lanius collurio* in Drenthe
- Bijlsma R.G. Statler & Waldorf in het kwadraat: groei van nestjonge Goudvinken *Pyrrhula pyrrhula*
- Bijlsma R.G. Beukennotjes als voedsel voor Kruisbekken *Laxia curvirostra*

Inhoud Drentse Vogels 31 (2017):

Themanummer

Vogelatlas met de nieuwste Drentse vogelstand

- Inleiding
- Methode
- Vogelrijkdom
- Vogels in cijfers
- Soortbespreking
50 opvallende vogels in Drenthe
- Summary
- Literatuur
- Bijlage 1
Populatieschatting broedvogels
- Bijlage 2
Populatieschatting wintervogels

6.3 Drentse Vogelprijs

De Drentse Vogelprijs wordt uitgereikt aan mensen die binnen de provincie een substantiële bijdrage aan vogelonderzoek hebben geleverd. In 2017 is deze prijs uitgereikt aan de redactie van De Drentse Vogels (Bert Dijkstra, Willem van Maanen, Henk-Jan Ottens en Arend van Dijk).

BIJLAGE 1

WAD Werkgroep Avifauna Drenthe

Financieel verslag 2017

Ontvangsten	Begroting	Exploit.		Uitgaven	
	2017	2017		Begroting	Exploit.
				2017	2017
Verkopen Drentse Vogels etc.	143	256	Kosten Drentse Vogels	4.000	4.059
Donaties	1.730	2.919	Kopieën	0	0
Subsidie structureel	1.500	1.500	Bankkosten	125	130
Subsidie speciale DV en avond	0	3.000	Contributies	25	25
Ontv. rente	52	24	Kosten WAD-avond	500	1.406
Diversen	0	360	Kosten bestuur	50	0
			KostenVogelaarsdag	0	0
			Website	50	41
			Huur archiefruimte	0	0
Nadelig exploitatiesaldo	1.325		Voordelig exploitatiesaldo		2.398
	<u>4.750</u>	<u>8.059</u>		<u>4.750</u>	<u>8.059</u>

De exploitatie valt positief uit door het verkrijgen van subsidie voor de WAD-avond en de uitgave en de speciale Drentse Vogels. Deze was destijds niet opgenomen in de begroting van 2017 omdat deze destijds nog niet aangevraagd waren.